

MESTSKÝ ÚRAD V ŽILINE

Materiál na rokovanie pre
Mestské zastupiteľstvo v Žiline

Číslo materiálu: ____/2015

K bodu programu

OCENENIE OSOBNOSTÍ MESTA ŽILINA ZA ROK 2014

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Dôvodová správa
3. Materiál – Ocenenie osobností mesta Žilina za rok 2014

Materiál prerokovaný:

Mestská rada v Žiline, 7.9. 2015

Predkladá:

Ing. Igor Choma
primátor mesta Žilina

Zodpovedný za vypracovanie:

PhDr. Pavol Čorba
vedúci odboru tlačového a zahraničných vecí

Vypracoval:

RNDr. Ján Štofko
odbor tlačový a zahraničných vecí

Žilina, september 2015

NÁVRH NA UZNESENIE

Mestské zastupiteľstvo v Žiline

udeľuje ocenenia osobnostiam mesta Žilina za rok 2014

- a) Čestné občianstvo mesta Žilina
Rudo Sikora
- b) Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Žilina
Stano Lajda
Tibor Mahút
Štefan Massányi
Peter Sagan
- c) Cena mesta Žilina
Dežo Hoffmann

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Mesto Žilina každoročne oceňuje osobnosti mesta Žilina, ktoré sa v Žiline narodili, žili alebo tvorili v našom meste. Nominácie na základe výzvy Mesta Žilina zasielali občania mesta. Spolu navrhli oceniť 61 žijúcich a 12 už nežijúcich osobností. Vytvorená bola komisia zložená z poslancov Mestského zastupiteľstva v Žiline, zamestnancov Mestského úradu v Žiline a predstaviteľov významných inštitúcií v Žiline. Komisia hlasovaním z nominácií vybrala 6 osobností pre udelenie ocenení.

MATERIÁL

OCENENIE OSOBNOSTÍ MESTA ŽILINA ZA ROK 2014

Mesto Žilina vyzvalo začiatkom roka 2015 prostredníctvom médií, internetu i plagátov občanov, aby zaslali na Mestský úrad v Žiline svoje návrhy na ocenenie osobností mesta Žilina za rok 2014. Išlo o osobnosti, ktoré sa narodili, žili a tvorili v našom meste, resp. osobnosti, ktoré sa významnou mierou zaslúžili o prezentáciu nášho mesta vo svete, hoci v Žiline nežili.

Termín uzávierky nominácií bol 30. apríl 2015. Obyvatelia Žiliny navrhli na ocenenie spolu 61 žijúcich osobností a 12 zosnulých Žilinčanov – „in memoriam“. Počet navrhnutých osobností bol mimoriadne veľký, pretože niektoré osobnosti boli občanmi navrhnuté viackrát aj v minulých rokoch a v zozname boli aj nominácie od roku 2011.

Pre posúdenie návrhov bola ustanovená 17-členná komisia zložená z poslancov Mestského zastupiteľstva (komisia kultúry, športu, cestovného ruchu a miestneho rozvoja), zamestnancov Mestského úradu v Žiline a vedúcich popredných kultúrnych inštitúcií pôsobiacich v Žiline. Členovia komisie dostali elektronickou poštou manuál k hlasovaniu a hlasovací lístok. Termín na odovzdanie hlasov bol určený dátumom 30. júna 2015, avšak niektoré hlasovania boli zaslané až koncom augusta. Spolu bolo odovzdaných 11 hlasovacích lístkov.

Svoje hlasovania zaslali:

Anton Trnovec – druhý zástupca primátora mesta Žilina

Lubomír Plešinger – člen komisie kultúry, športu, cestovného ruchu a miestneho rozvoja MZ

Marián Zrník – člen komisie kultúry, športu, cestovného ruchu a miestneho rozvoja MZ

Ingrid Dolníková – vedúca Odboru kultúry, športu, cestovného ruchu a miestneho rozvoja

Andrej Černek – vedúci oddelenia radnice, zahraničných vzťahov a protokolu Odboru tlačového a zahraničných vecí

Ján Štofko – z oddelenia radnice, zahraničných vzťahov a protokolu Odboru tlačového a zahraničných vecí

a tiež zástupcovia inštitúcií pôsobiacich v meste Žilina:

Monika Hriníková – riaditeľka Považského múzea v Žiline

Miroslav Pfliegel – predseda Zboru Žilincov

Katarína Šušoliaková – riaditeľka Krajskej knižnice v Žiline

Peter Štanský – Štátny archív Bytča, riaditeľ pobočky v Žiline

Anton Šulík – riaditeľ Mestského divadla Žilina

Výsledky hlasovania na ocenenie žijúcich osobností a zdôvodnenie ocenenia:

Čestné občianstvo mesta Žilina bude udelené osobnosti:

RUDO SIKORA (*1946) sa narodil v Žiline. Je významný slovenský a európsky výtvarník, občiansky aktivista, kľúčový predstaviteľ slovenského konceptualizmu. V rokoch 1963 – 1969 študoval na Vysokej škole výtvarných umení. V roku 1970 po prvý raz vystavil svoju tvorbu v Galérii mladých. S príchodom normalizácie sú jeho možnosti verejne vystupovať obmedzené. Jeho aktivity sa v nasledujúcich rokoch odohrávajú predovšetkým na alternatívnej scéne. Sám je iniciátorom stretnutí a akcií výtvarníkov. Rudo Sikora skúma existenciu človeka, hlavnými námetmi cyklov diel sú topografie, ekológia, kozmologické otázky, čas, priestor, civilizácia. Tieto témy sa snaží preniesť aj do svojich realizácií v architektúre. Od 90. rokov dochádza k opätovnej materializácii jeho tvorby príklonom k maľbe.

Rudolf Sikora učil na VŠVU v Bratislave i v Prahe, na Fakulte umení Technickej univerzity v Košiciach. Je členom viacerých odborných a výberových komisií na Slovensku i v Čechách. Svojim dielom je zastúpený v mnohých významných štátnych galériách i v súkromných zbierkach. Po roku 1989 patril k najčastejšie vystavujúcim slovenským výtvarníkom doma i v zahraničí.

Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Žilina bude udelené týmto osobnostiam:

STANO LAJDA (*1959) narodený v Žiline., je akademický maliar, reštaurátor, v slobodnom povolání. Venuje sa voľnej tvorbe, grafike, reštaurovaniu maľby a pedagogickej činnosti. Je členom výtvarného združenia Cont-Art.. Svoje dielo väčšinou v štýle fantastického realizmu vystavoval na viac ako 20 samostatných a 30 kolektívnych výstavách. Stanislav Lajda ilustroval viac ako 30 kníh pre deti a mládež, výtvarne spolupracoval so Slovenským národným múzeom, viacerými televíziami a divadlami. V rokoch 2007-2010 bol poslancom Mestského zastupiteľstva v Žiline, v Zbore Žilincov zastáva funkciu podpredsedu.

TIBOR MAHÚT (*1953) je oddaný "terchovskej" tradícii telom aj dušou. Už 25 rokov je členom folklórneho súboru Rozsutec, kde pôsobil nielen ako tanečník, spevák, hudobník, ale toho času aj ako umelecký vedúci a choreograf. Venuje sa výrobe predmetov ľudovej tvorby – drevené náradie, črpáky, široké opasky, blaničiare, krpce, kably... Zaslúžil sa o rozvoj kultúry – najmä folklóru v meste Žilina i na Slovensku. Ako dlhoročný folklorista sa pravidelne zúčastňuje Jánošíkových dní v Terchovej, ktorých je aj spoluorganizátorom. Zúčastňuje sa rôznych súťaží, folklórnych vystúpení na Slovensku i v zahraničí, kde dôstojne prezentuje folklór Slovenska.

ŠTEFAN MASSÁNYI (*1925) sa narodil v Žiline. Napriek tomu, že mal technické vzdelanie a pracoval v technických odboroch, veľa času venoval organizovaniu kultúry v našom meste. V roku 1996 bol iniciátorom vzniku Staromestských slávností. V tom období sa konali pod názvom Žilinské dni remesiel a vzdelanosti. Trpezlivo presviedčal dotknuté inštitúcie o tom, aké majú slávnosti v budúcnosti byť.

Štefan Massányi bol od roku 1996 predsedom Zboru Žilincov. Jeho zásluhou Zbor Žilincov zaviedol oceňovanie významných Žilinčanov každoročne, cenou Genius loci Solnensis spojenú so slávnostnou akadémiou. V roku 2005 jeho prácu a aktivity ocenil aj Žilinský samosprávny kraj.

PETER SAGAN (*1990) narodený v Žiline. Peter Sagan je profesionálny cestný cyklista jazdiaci v minulosti za tím Liquigas a taliansky Cannondale. V súčasnosti jazdí za ruský tím Tinkoff Saxo. Na slávnej Tour de France získal štvrtýkrát po sebe zelený dres pre najaktívnejšieho pretekára. Okrem toho dosiahol vynikajúce úspechy aj na iných slávnych pretekoch. Je typom šprintéra, úspešný je v bodovacích súťažiach a v cyklistických klasikách (napr. Paríž-Nice). Peter Sagan je viacnásobným majstrom Slovenskej republiky v pretekoch s hromadným štartom. V roku 2013 získal ocenenie Športovec roka.

Cena mesta Žilina „in memoriam“:

DEŽO HOFFMANN (*1912 - 1986) – fotograf, pred ktorého objektívom pózovali The Beatles a ďalšie hviezdy, napríklad: Rolling Stones, Frank Sinatra, Louis Armstrong, Cliff Richard, Marilyn Monroe. Rodák z Banskej Štiavnice žil po smrti otca od 3 rokov v Žiline. Navštevoval meštiansku školu na Zaymusovej ulici a neskôr sa vyučil vo firme Biel za obchodníka s papierom. V polovici 30-tych rokov odišiel najskôr do Prahy a následne do Paríža, kde sa začal venovať filmárskej a fotografickej práci. V roku 1936 filmoval v Španielsku počas občianskej vojny. Neskôr v Anglicku slúžil československej jednotke vo Veľkej Británii. Na konci vojny sa oženil s Angličankou a natrvalo sa usadil v Londýne. Otvoril si vlastný fotoateliér a fotografoval pre časopis Record Mirror. Dežo Hoffmann žil v dome na dnešnej Národnej ulici. V roku 2012, pri príležitosti 100. výročia jeho narodenia, bola otvorená v tomto dome pasáž Deža Hoffmanna.

Slávnostné odovzdávanie ocenení sa bude konať na Radnici mesta Žilina 26. októbra 2015 o 16.00 hod.